

Tussen haar voeten

In Richteren 4 wordt het verhaal verteld over Debora en Barak die het grote leger van Sisera weten te overwinnen, met hulp van de beek Kidron. Doordat die buiten zijn oevers is getreden kunnen de strijdagens niet meer verder. Sisera, de generaal van het leger, vlucht te voet. Hij zoekt en vindt een schuilplaats in de tent van Jaël, die getrouwd is met Heber, een monteur van zijn strijdagens. Zij nodigt hem vriendelijk uit zich te verbergen in haar tent, en zodra zij hem melk gegeven heeft en toegedekt heeft valt hij in diepe slaap. Dan slaat zij een tentpin in zijn open mond en nagelt hem aan de grond.

Door verschillende commentatoren wordt erop gewezen dat voordat Sisera in slaap viel, hij tussen de ‘voeten’ van Jaël lag. Dat zou betekenen dat zij hem niet alleen drinken en warmte bood, maar ook zichzelf aanbood.

In het gedicht over dit verhaal in Richteren 5 wordt namelijk in vers 27 gezegd dat hij zich tussen haar ‘voeten’ kromde.

Met het woord ‘voeten’ kan inderdaad gezinspeeld worden op het geslachtsdeel, zowel van de man als van de vrouw. Net als in het Nederlands het woord ‘ondereind’ in die betekenis gebruikt kan worden. En in Job 31:10 wordt met het woord ‘zich krommen’ ook bedoeld op geslachtsgemeenschap. En de uitdrukking ‘spreiden van je voeten’ wordt in Ezechiël 16:25 gebruikt als het over een hoer gaat die zich aanbiedt.

Toch denk ik dat in Richteren 4:27 niet bedoeld wordt op seksualiteit. In het gedicht in Richteren 5 is namelijk de moeder van Sisera aan het woord en deze kan wel vermoeden dat haar zoon zich tijdens de veldtocht aan zulke wandaden als het verkrachten van vrouwen te buiten ging, maar in het verhaal zelf is daar geen sprake van. Daar wordt alleen gezegd dat hij als een baby verzorgd werd door Jaël.

De uitdrukking ‘tussen haar voeten’ komt verder alleen voor in Deuteronomium 28:57, waar sprake is van de nageboorte of misgeboorte. Daar is geen enkele verwijzing naar seksualiteit, maar naar iets wat bij de geboorte plaatsvindt. In Richteren gaat het daarom ook niet over de geslachtsdaad, maar om een geboorte. En wel in omgekeerde zin: In plaats van het leven te geven aan wat tussen ‘haar voeten’ tevoorschijn komt, doodt de vrouw dit ‘kind’.